

Komplex vizsga tételsor 2023/2024. tanévtől

Elfogadásra került a 3/2024. (05.29.) számú EDHT határozattal.

DLA Színházművészet

Tételtárgyak: Színházi műhelykurzus, Igazgatás és menedzsment

- 1. Hasonlítsa össze a nyugati és a keleti színházi hagyományok aspektusait egy szabadon választott esztétikai szempont mentén, mutasson rá a különbségekre Barba színházantropológiai szempontrendszer alapján, minél több példán keresztül szemlélítve azokat.**

Ajánlott szakirodalom:

- Barba, Eugénio–Savarese, Nicola: *A színház öt kontinense. Tények és legendák a színész materiális kultúrájáról*. Budapest, Színház- és Filmművészeti Egyetem, 2023. ISBN 978 615 5791 14 7
- Fischer-Lichte, Erika: *A dráma története*. Ford. Kiss Gabriella. Pécs, Jelenkor Kiadó, 2001. ISBN 963 676 272 4

- 2. Mutassa be a meghatározó magyar színházi irányzatokat. Valamely irányzat, vagy alkotó esetében elemezze hogyan formálták a magyar színház fejlődését és alkotói stílusokat. Az elemzésében térjen ki az alkotói törekvések társadalmi kontextusára.**

Ajánlott szakirodalom:

- Bécsy Tamás, *A drámamodellek és a mai dráma*. Budapest, Akadémiai Kiadó, 1974. ISBN 963 05 0098 1
- Jákfalvi Magdolna (szerk.), *Színházi antológia: XX. század*. Budapest, Balassi kiadó, 2000. ISBN 963 506 313 X
- Szondi, Péter: *A modern dráma elmélete*. Ford. Almási Miklós, Budapest, Gondolat Kiadó, 1979. ISBN 963 280 632 8
- Fischer-Lichte, Erika, *A dráma története*. Ford. Kiss Gabriella, Pécs, Jelenkor Kiadó, 2001. ISBN 963 676 272 4
- Herczeg Tamás: *Színházvezetés*. Szeged, Szegedi Szabadtéri Nonprofit Kft. kiadása, 2014. ISBN 978-963-88394-4-2

- 3. Mutassa be a kulturális marketing sajátosságait, a társadalmi (kulturális) tőke fogalmát és a szolgáltatásmarketing stratégiáiban használatos marketingmix 7 pontját! Mutassa be a művészeti innováció jellemzőit.**

Ajánlott szakirodalom:

- Herczeg Tamás, *Színházvezetés*. Szeged, Szegedi Szabadtéri Nonprofit Kft. kiadása, 2014. ISBN 978-963-88394-4-2
- Farkas Zoltán, *A társadalmi tőke fogalma és típusai*, Szellem és Tudomány 2013/2, 106–133.
- Szécsi Gábor – Szilágyi Tamás, *Művészet és innováció a hálózati társadalomban*, Kultúratudományi Szemle, 2021/4. HU ISSN 2676-9158

- Fazekas Ildikó – Harsányi Dávid, *Marketingkommunikáció érthetően*. Budapest, Szókratész Külgazdasági Akadémia, 2011. ISBN 9637163 530
- Pavluska Valéria, *Kultúramarketing*. Budapest, Akadémia Kiadó, 2017. ISBN 978 963 059 881 1

4. Ismertesse Hevesi Sándor vagy Németh Antal, illetve Sztanyiszlavszkij vagy Grotowski intézményvezetői és alkotói munkásságát!

Ajánlott szakirodalom:

- Hevesi Sándor, *Az előadás művészete*. Budapest, Stampfel-Féle Könyvkiadó, 1908.
- Hevesi Sándor, *A színjátszás művészete*. Budapest, Stampfel-Féle Könyvkiadó, 1908.
- Kávási Klára, *Németh Antal- A Nemzetiben és száműzetésben*. Budapest, MMA Kiadó, 2018, ISBN 9786155869266
- Sztanyiszlavszkij, *A színész munkája*. Budapest, Gondolat, 1988.
- Jerzy Grotowski, *A szegény színház felé*. Budapest, L'Harmattan, 2023.

5. Az operett mint összművészeti műfaj típus-karakterének szerepformálási, hangképzési és előadási problematikái

Ajánlott szakirodalom:

- Gál György Sándor – Somogyi Vilmos, *Operettek könyve*. Budapest, Zeneműkiadó, 1960.
- Rátonyi Róbert, *Operett I-II*. Budapest, Zeneműkiadó, 1984.
- Winkler Gábor, *Operett I-II*. Budapest, Tudomány kiadó, 2015.
- Winkler Gábor, *A magyar operett*. Budapest, Holnap kiadó, 2018.
- Németh Amádé, *A magyar operett*. Budapest, Anno kiadó, 2002.

DLA Film- és videoművészet

Tételtárgyak: Mozgóképművészeti műhelykurzus, Igazgatás és menedzsment

1. A konfliktus szerepe a játékfilmes elbeszélésben

Ajánlott szakirodalom:

- Egri Lajos, *A drámaírás művészete*. Ford. Köbli Norbert, Budapest, GABO Kiadó, 2022. ISBN: 9789635662159
- Kovács András Bálint, *Film és elbeszélés*. Budapest, Korona, 1997. ISBN 963903651x
- Bordwell, David: *Elbeszélés a játékfilmben*. Budapest, Magyar Filmintézet, 1996. ISBN 9637147330

2. Dramaturgiai és rendezési problémák a filmkészítés során

Ajánlott szakirodalom:

- Bíró Yvette, *A film drámaisága*, in: *A hetedik művészet*. Budapest, Osiris, 2003. ISBN: 9789633894460
- Arisztotelész, *Poétika*. Ford. Sarkady János, Budapest, Kossuth Kiadó, 1994. ISBN 9630937263

- McKee, Robert, *Story - a forgatókönyv anyaga, szerkezete, stílusa és alapelvei*. Ford. Jakab-Benke Nándor – Zágony Balázs, Kolozsvár, Filmtett, 2011. ISBN 9789730117042

3. A dokumentumfilm-rendező erkölcsi felelőssége

Ajánlott szakirodalom:

- Bill Nichols, *Representing Reality: Issues and Concepts in Documentary*. Bloomington, Indiana University Press, 1991. ISBN-13: 978-0253206817
- Almási Tamás: *Ahogy én látom (26 év alkotói tapasztalata a dokumentumfilm készítésben)*. Budapest, DLA értekezés, SZFE, 2005.
https://archiv.szfe.hu/wp-content/uploads/2016/09/almasi_tamas_dolgozat.pdf
- Kékesi Attila, *A dokumentumfilm-rendező felelőssége, avagy a dokumentumfilm készítésének erkölcsi kérdései*. Budapest, DLA értekezés, SZFE, 2009.
https://archiv.szfe.hu/wp-content/uploads/2016/09/kekesi_attila_dolgozat.pdf
- Nash, Kate: *Documentary-for-the-Other: Relationships, Ethics and (Observational) Documentary*. *Journal of Mass Media Ethics*, 26:224–239, 2011

4. A dokumentumfilm határterületei az újmédia tükrében (web-doc, VR-doc, i-doc, cross-és transzmédia)

Ajánlott szakirodalom:

- Gaudenzi, Sandra, *The Living Documentary: From Representing Reality to Co-Creating Reality in Digital Interactive Documentary*. London, Doctoral thesis, Goldsmith University of London. URL: https://research.gold.ac.uk/id/eprint/7997/1/Cultural_thesis_Gaudenzi.pdf
- Ashton, Judith – Gaudenzi, Sandra – Rose, Mandy, *I-Docs: The Evolving practices of Interactive Documentary*. New York, Columbia University Press, 2017. ISBN: 9780231181235
- Zurbó Dorottya: *Dokumentumfilm-készítés a digitális interface korában. Történetmesélési technikák és felhasználási stratégiák a lineáris és web-dokumentumfilmekben*. DLA Doktori disszertáció. Budapest, Színház- és Filmművészeti Egyetem, 2021. URL: http://www.szfe.hu/wp-content/uploads/2021/06/Zurbo_Dorottya_doktori_disszertacio_teljes_anyag_20210322.pdf
- Nash, Kate: *Interactive Documentary. Theory and Debate*. London and New York, Routledge, 2022. ISBN 9781138631472

5. A kortárs magyar film intézményei európai kontextusban

Ajánlott szakirodalom:

- Kollarik Tamás – Varga Balázs (szerk.), *Mozgóképek és paragrafusok – A filmgyártás intézményi és szabályozási kérdései*. Budapest, MMA MMKI, 2018. ISBN: 9786155869280
- Varga Balázs: *Filmrendszerváltások*. Budapest, L'Harmattan, 2016. ISBN: 9789634141341
- Galt, Rosalind – Schoonover, Karl, *A nem-tiszta művészfilm*. Ford. Karácsonyi Judit, Apertúra, 2018. tavasz. URL: <https://www.apertura.hu/2018/tavasz/galt-schoonover-a-nem-tiszta-muveszfilm/>

- Ugrin Julianna, *Produceri munka a dokumentumfilmben: Gyártás és finanszírozás*. Budapest, DLA értekezés, Színház- és Filmművészeti Egyetem, 2023. URL: https://archiv.szfe.hu/wp-content/uploads/2023/09/1_DLA_UGRIN-JULIANNA_FINAL_LEAD_compr.pdf

PhD Művészettudomány

Tételtárgyak: Művészetelmélet és Műalkotások elemzése

1. Fragmentaritás. Egész és töredék, látható és láthatatlan a XX. századi művészetekben. (Film, színház, képzőművészet)

Ajánlott szakirodalom:

- Belting, Hans, *Kép-antropológia: Képtudományi vázlatok*. Budapest, Kijárat Kiadó, 2004. ISBN: 9789639529144.
- Eco, Umberto, *Óriások vállán*. Budapest, Kossuth Kiadó, 2019, 27–52, 141–165, 222–249. ISBN 9789630994972.
- Agamben, Giorgio, *Studiolo*. Budapest, Kijárat Kiadó, 2021. ISBN: 9786155160905.
- Greguss Zoltán: Észlelés és értelemképződés a filmművészetben. Kolozsvár, Egyetemi Műhely Kiadó, 2016. ISBN 978-606-8074-14-6.
- Agazzi, Elena – Kocziszky, Eva, *Der fragile Körper: Zwischen Fragmentierung und Ganzheitsanspruch*. Göttingen, Vandenhoeck & Ruprecht, 2005.

2. Testiség és jelenlét a művészetekben – művészetfilozófiai és művészetantropológiai megközelítések (Színház, film, képzőművészet, fotó)

Ajánlott szakirodalom:

- Nancy, Jean-Luc, *Noli me tangere*. Budapest, MMA Kiadó, 2020. ISBN: 9786156192103.
- Pilinszky János, *Összegyűjtött művei: Tanulmányok, esszék, cikkek*. Budapest, Századvég, 1993.
- Barba, Eugenio – Savarese, Nicola, *A színész titkos művészete: Színházantropológiai szótár*. Ford. Rideg Zsófia – Regős János, Budapest, KRE – L'Harmattan, 2021. ISBN 9789634147589

3. Rítuskutatások (irodalom és színház) és a XX-XXI. századi színházi és mozgóképművészeti formák

Ajánlott szakirodalom:

- Barba, Eugenio – Savarese, Nicola, *A színész titkos művészete: Színházantropológiai szótár*. Ford. Rideg Zsófia – Regős János, Budapest, KRE – L'Harmattan, 2021. ISBN 9789634147589
- Turner, Victor, *From Ritual to Theatre: The Human Seriousness of Play*. New York, Performing Arts Journal Publications, 1982.
- Schechner, Richard, *From Ritual to Theatre and Back: The Efficacy-Entertainment Braid*, in: *Performance Theory*. London – New York, Routledge, 1988.
- Schechner, Richard, *Performance Theory*. London, Taylor & Francis e-Library,

2004.

- Sepsi Enikő, *Poetic Images, Presence, and the Theater of Kenotic Rituals*. London – New York, Routledge, 2021. Open Access: https://www.taylorfrancis.com/books/oa-mono/10.4324/9781003163930/poetic-images-presence-theater-kenotic-rituals-enik%C5%91-sepsi?_gl=1*1jf2hoj*_ga*MTI3OTYzNzc4Ni4xNjMzMTU1MTU3*_ga_0HYE8YGO M6*MTY5MjQzMjU2MS40LjAuMTY5MjQzMjU2OS4wLjAuMA. ISBN: 978-0-367-75769-4 (hbk) ISBN: 978-0-367-75771-7 (pbk) ISBN: 978-1-003-16393-0 (ebk) DOI: 10.4324/9781003163930
- Kocziszky Éva, *Ritualität und Wiederholung in Ingeborg Bachmanns Gedicht „Am Akragas“*, in: *Prinzip Wiederholung: Zur Ästhetik und System- und Sinnbildungen in Literatur, Kunst und Kultur*. Bielefeld, transcript, 2015, 389–402.
- Kocziszky Éva, *Ünnep és történetiség a művészet költői megalapozásában (Martin Heidegger művészetfelfogásáról)*. Valóság, 1989/10, 85–94.

4. A színház és a film társadalmi funkciója

Individualitás és societas az antik és a klasszicista színházban

Szociológiai megközelítések, nézőkutatások (nagy mintás és műszeres befogadás-vizsgálatok)

Nézői perspektívák – nyitott mű, zárt mű

Ajánlott szakirodalom:

- Fischer-Lichte, Erika, *A performativitás esztétikája*. Budapest, Balassi, 2009. ISBN: 9789635067923.
- Goldhill, Simon, *How to Stage Greek Tragedy Today*. Chicago, University of Chicago Press, 2020. ISBN: 9780226790725.
- Goldmann, Lucien, *A rejtőzködő Isten*. Budapest, Gondolat, 1977. ISBN: 963-280-244-6.
- Eco, Umberto, *A nyitott mű*. Budapest, Gondolat, 1976.
- de Marinis, Marco, *Történelem és történetírás*, in: *Színház-szemiotika*. Szeged, Jate Press, 1999.
- Sepsi Enikő – Szabó Attila, *A színházzociológiai befogadás-kutatások: Kutatási irányok és lehetőségek*. Uránia, 2022/1, 27–43. ISSN 2786-3255 (Nyomtatott), 2939-5291 (Online)

5. Színházi és mozgóképes alkotások elemzése összművészeti megközelítésben. Inter- és multimedialitás, remediáció

Képzőművészet a filmben /színházban

Színház és mozgókép

Adaptációk

A kognitív metafora fogalmának alkalmazhatósága a vizuális művészetekben (1-1 példa alapján)

A képi elemzési módszerek a színház- és mozgóképművészetben

Ajánlott szakirodalom:

- Pavis, Patrice, *Színházi szótár*. Budapest, L'Harmattan, 2006. ISBN: 9789637343742

- Pavis, Patrice, *Előadáselemzés*. Budapest, Balassi Kiadó, 2003. ISBN: 9635064493
- Sepsi Enikő –Németh István –Tari János – Fabiny Tibor, *A művészet mint vizuális kommunikáció*, digitális tananyag és annak megadott irodalma, 2013.
- <https://btk.kre.hu/ebook/> ISBN:9786155961182
- Bíró Yvette, *A hetedik művészet*, Budapest, Osiris, 2003. ISBN 9633894468
- Bordwell, David, *Elbeszélés a játékfilmben*. Ford. Pócsik Andrea, Budapest, Magyar Filmintézet, 1996, 42–60. ISBN: 9637147330
- Gelencsér Gábor, *Forgatott könyvek: A magyar film és az irodalom kapcsolata 1945 és 1995 között*. Budapest, Kijárat Kiadó – Kosztolányi Dezső Kávéház Kulturális Alapítvány, 2015. ISBN: 9786155160479
- Székely György (főszerk.) – Kerényi Ferenc (szerk.), *Magyar színháztörténet 1790-1873*. Budapest, Akadémiai, 1990. ISBN:2399984659020
- Székely György (főszerk.) – Gajdó Tamás (szerk.), *Magyar színháztörténet 1873-1920*. Budapest, Magyar Könyvklub – Országos Színháztörténeti Múzeum és Intézet, 2001. ISBN:963 05 5647
- Bécsy Tamás – Székely György (főszerk.) – Gajdó Tamás (szerk.), *Magyar színháztörténet 1920-1949*. Budapest, Magyar Könyvklub, é. n. [2005]. ISBN: 9635492414.
- Jákfalvi Magdolna – Kékesi Kun Árpád (szerk.), *Nemzeti színháztörténet: Előadás-rekonstrukciók 1948–1996*. Budapest, Theatron, 2022. ISBN: 9789638189271
- Gelencsér Gábor, *Más világok: Filmelemzések*. Budapest, Palatinus, 2005. ISBN: 9639578460
- Kovács András Bálint: *A modern film irányzatai: Az európai művészfilm 1950-1980*. Budapest, Új Palatinus, 2010. ISBN: 9789639578340.